

Språkskole for store og små

Av: Karianne Hjørnevik karihjo@frisurf.no

Sanna 3 år, tok med seg mamma, pappa, lillesøster Kamille og støttepedagog Marie på språkskole i Karlstadmodellen. Veldig inspirerende synes mamma og pappa, gøy syntes Sanna!

O hopper på trampoline, det skjønner Sanna, for hoppe på trampoline er gøy!

Sammen med 14 andre familier og nettverk tilbrakte vi fire dager på Forshaga akademien nord for Karlstad i juni. Mødre, fedre, storesøstre, storebrødre, tanter, besteforeldre, assistenter, lærere og pedagoger i skjønn forening møttes til første forelesning kl 8.15 hver morgen!

Intenst og lærerikt

Irene Johansson inviterte hver dag til to forelesninger, innimellom var det workshops, sangstund, materialverksted, eventyrfortelling og logopedtimer. Hver dag hadde sitt tema som gikk som en rød tråd gjennom hele programmet. Mandag - ord og begreper (leksikon), tirsdag - språkstruktur (grammatikk), onsdag - språklyder (fonologi) og torsdag - praktisk språkbruk (pragmatikk). Den første dagen virret vi rundt - hvor er eventyrstunden, vet du hvor workshop om skole er? Er det nå det er logopedtime? Men vi falt fort inn i systemet og satte pris på effektiviteten i programmet. Pauser var det rikelig av, og parken utenfor innbød til både kos og løping.

Gruppediskusjonene starter..

Språk er makt

Forelesningene om verdier og holdninger dreide seg om språk, menneskeverd, demokrati og rettigheter. Forelesningene ga blant annet innblikk i rettighetsspørsmål internasjonalt, betydningen av nettverk og betydningen av at Sanna får være i et tegnmiljø og får kommunisere på sitt språk. Spørsmål som ble stilt til ettertanke var for eksempel: - ”kan man drømme, fantasere eller tilegne seg kunnskap uten språk?”, eller: - ”Da kvinner fikk innpass i demokratiet og samfunnsutviklingen forandret mye seg, tenk på hva som kan skje dersom utviklingshemmede får delta på lik linje med andre i samfunnet”.

Det morsomste i verden...

- er grammatikk, og det aller morsomste er fonologi... På en ypperlig måte la Irene Johansson opp forelesningene slik at både mormor og støttepedagog forsto og lærte noe å ta med seg videre. I forhold til språkegenskapene ga forelesningene oversikt over innholdet i de ulike fasene performativ kommunikasjon, ordstadiet, enkel grammatikk og utbygd grammatikk. Det viktigste vi fikk med oss fra disse forelesningene var betydningen av at vi hjelper Sanna med å bygge opp strukturer og kategorier som hun kan utvikle språket sitt rundt, setningsstruktur kommer ikke av seg selv... Et helt nytt fagområde for oss foreldre var kunnskapen om hvordan lyder dannes i munnhulen, dette ga oss en forståelse av hvorfor Sanna sliter med å forme en del av lydene som andre fikser så lett som bare det.

Har du saksen?

Materiellverkstedet var skolens oase. Her var det full aktivitet med lim, saks, farger, tusjer, lamineringsmaskin og papir hele dagen. Bakerst i rommet var fire langbord dekket med materiell til glede og inspirasjon - her var det bare å la seg rive med. Gode råd og erfaringer gikk fram og tilbake over bordene - og materiellrådgiver Rigmor var overalt med et smil, et tips og en kopi. Boksen med materialet vi lagde i løpet av uka vaktet vi som en skatt...

Gammel og ung, liten og stor tegnet, klippet og limte...

Logopedtimene

Hvilken luksus for oss nordmenn som bare må innfinne seg med at logopeder er mangelvare! Tre logopeder ga alle barna en logopedtime hver dag. Timene fulgte dagens tema, slik at vi på fire dager fikk gått igjennom status, forslag til nye mål, materiell og veiledning innenfor ord og begreper, språkstruktur, språklyder og praktisk språkbruk. Det gjaldt å henge med, mamma og Marie noterte så blekket sprutet. Sanna syntes det var gøy med nytt materiell og vi var veldig fornøyde med å få en kartlegging av Sannas språk og justering av programmet videre. Hver dag kom logopeden med forslag til materiell, som vi lagde, fikk prøvd ut og kunne stille spørsmål om dagen etter. Meget konstruktivt!

Irene Johansson og Sanna leser og tegner om kua som hopper

Rødhette og ulven

En del mammaer hadde vært på tegn til tale kurs i eventyrfortelling og delte villig av sine kunnskaper hver dag. En pappa hadde med gitar og lagde sangstund hver dag, vi ante ikke at Egner på svensk var så forskjellig fra originalen - men det brydde ikke Sanna seg om- hun var med allikevel. Og hun fikk delt noen av sine favorittsanger med de andre hver dag. Stor stas!

Gøy å synge med de andre

Tid og anledning til refleksjon

Etter hver forelesning var det workshop over tema i forelesningene. Disse foregikk på deltagerens ansvar, Irene Johansson hadde laget spørsmål til refleksjon, men det sto gruppene fritt å snakke om det som gruppen var opptatt av. Det førte til at det ble dannet en gruppe som ville diskutere skolepolitikk, og en gruppe barnehageansatte ville gjerne møtes uten foreldre for å diskutere arbeidet sitt. Hver dag ble avsluttet med en evaluering og justeringer ble gjort omgående - ikke noe "dette tar vi med oss til neste års språkskole" ... Det var opp til oss deltagere å skape dynamikken - og det gjorde vi.

Empowerment i praksis

Empowerment- mektiggjøring, og betydningen av å gi makt og myndighet til både utviklingshemmede og deres familier ble viet stor plass, og også vist praktisk i løpet av skolen. For oss som foreldre var det godt å bli møtt som bevisste og ansvarlige voksne, og ikke som ofre (for systemet eller for å ha fått et annerledes barn). Samtalene i pausene og workshopene med andre foreldre og pedagoger var lærerike, og ga nye perspektiver både på norske forhold og på hvordan vi opplever foreldrerollen. Meget inspirerende og bevisstgjørende for oss voksne, vi kom hjem med løvekrefter!

Uten mat og drikke duger helten ikke...